

Коробова І. В. Фізичний гурток як форма організації навчальної діяльності учнів [Текст] / Є. М. Тільненко, І. В. Коробова // Пошук молодих. Збірник матеріалів Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції «Компетентнісний підхід до вивчення природничо-математичних дисциплін в основній і старшій школі». Укладач : Шарко В. Д. – Херсон : ПП Вишемирський В. С., 2009. – Вип. 8. – С. 64-66.

ФІЗИЧНИЙ ГУРТОК З ФІЗИКИ ЯК ФОРМА ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

Тільненко Є.М., Коробова І.В.

Херсонський державний університет

Сучасний темп життя вимагає від членів суспільства швидко адаптуватися в інформаційному просторі, виконувати творчі і нетрадиційні завдання. Підготовка фахівців, здатних знаходити творчий підхід для вирішення професійних задач починається у школі. Предмети природничо-математичного циклу, мають широкі можливості для розвитку і вдосконалення розумових, творчих, моральних, фізичних та естетичних якостей учнів. Адже стимулювання творчого підходу до будь якої навчальної або практичної діяльності, розвиток ініціативи, активності та самостійності в учнів – важлива вимога сучасного навчання.

Позакласні заняття з фізики дають можливість ширше, ніж це дозволяють навчальні програми, проводити з учнями різні види робіт, які розвивають їх як розумово, так і фізично. Позаурочний час учнів можна з успіхом використати і для формування експериментальних умінь і навичок учнів, до яких відносять: уміння спостерігати, уміння виконувати досліди, уміння здійснювати вимірювання, уміння аналізувати результати досліду та робити висновки. Всі ці уміння необхідні учням у подальшому житті. Доцільним у цьому плані є, на наш погляд, організація роботи фізичного гуртка з виготовлення та застосування саморобних фізичних приладів.

В зв'язку з цим, метою нашої статті є розробка програми заняття фізичного гуртка з виготовлення та застосування саморобних фізичних приладів.

Досягнення мети обумовлювало необхідність постановки і розв'язання наступних завдань:

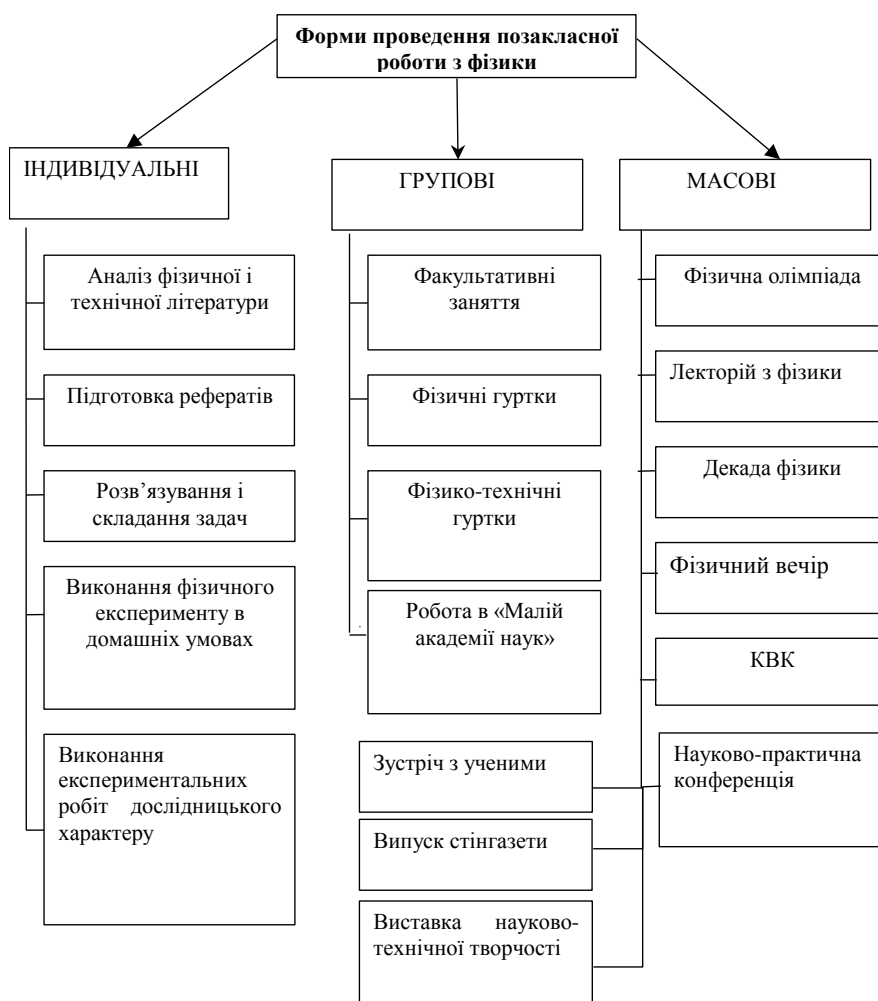
- вивчення методичної літератури з теми дослідження;

– розробка програми роботи гуртка з виготовлення та застосування саморобних фізичних приладів.

Аналіз літератури засвідчив, що позакласна робота з фізики може здійснюватися в гуртках, товариствах, у процесі проведення масових заходів або шляхом виконання завдань окремими учнями.

У педагогіці загальноприйнятою вважається така класифікація форм організації навчальної діяльності: індивідуальні, групові і колективні форми. Розглянемо можливу їх конкретизацію відносно форм проведення позакласної роботи з фізики (схема 1).

Схема 1.

Як видно зі схеми фізичні гуртки є невід'ємною складовою системи групового навчання й виховання. Гурток з виготовлення та застосування саморобних приладів як вид позакласної роботи учнів з фізики має, на нашу думку, низку переваг у розвитку школярів. Залучення їх до роботи в такому гуртку розглядається нами як потужний засіб впливу на учня з метою формування його

власних особистісних структур, таких як критичність, мотивування, смислотворчість, самоактуалізація, самореалізація, та формування експериментальних умінь і навичок. Під час практичної діяльності в учнів розвиваються творчі здібності та ініціатива, виховується прагнення до подолання труднощів, відчувається радість творчої праці.

Враховуючи вище зазначене, ми пропонуємо ввести в позакласну роботу з фізики гурток з виготовлення саморобних фізичних приладів.

Метою занять гуртка є формування в учнів експериментальних умінь і навичок через активне залучення їх до практичної діяльності з розробки, виготовлення та застосування саморобних фізичних приладів.

Як форма організації позакласної роботи з фізики гурткова діяльність має ряд завдань, які вона покликана розв'язати:

- розвиток інтересу до предмету;
- розвиток творчих здібностей учнів;
- формування міжпредметних зв'язків;
- поглиблення і систематизація знань, умінь і навичок;
- усвідомлення практичної значущості предмету.

Загальні заняття гуртка необхідно проводити не частіше, ніж один-два рази на місяць. У проміжках між ними гуртківці збираються групами для виконання практичних завдань.

У якості робочого плану гуртка ми пропонуємо використати наступну узагальнену схему (таблиця 1). На основі даної схеми учитель зможе планувати заняття з будь-якої теми. Так, перші два заняття гуртка у 1-му семестрі 8-го класу можна присвятити виготовленню комплексу обладнання для вивчення механічного руху, які учні вивчають на уроках саме у цей період. Серед таких приладів маятник Максвелла, прилад для демонстрації механічного резонансу

Таблиця 1.

№ з/П	ТЕМА	ЗМІСТ ЗАНЯТТЯ	РОЗКРИТТЯ ЗМІСТУ ЗАНЯТТЯ
1.	М е х а н і ч н и й р у х	1. Вступне слово	1. Вчитель розповідає про наявність в кабінеті приладів для вивчення механічних явищ. <u>Ставить проблему</u> перед учнями: виготовлення ефективного, економічного та максимально універсального фізичного приладу, для вивчення механічних явищ.
2.		2. Робота з науковою та довідниковою літературою	2. Учні працюють з літературою з метою пошуку варіантів вирішення проблеми (кожен окремо або малими групами по 2-3 чол.). Учні виносять на всебічне обговорення варіанти вирішення проблеми.
		3. Розробка схеми приладу	3. Пропонують схему майбутнього приладу, яка узгоджується з усіма учасниками гуртка.
		4. Виготовлення приладу	4. Всі працюють над створенням макету нового приладу (на протязі наступних 3-х тижнів).
		5. Тестування приладу	5. Перевірка правильності функціонування приладу.
		6. Підбиття підсумків за урок	6. Внесення корективів у схему. Ухвалення приладу на зборах гуртка. 7. ПРЕЗЕНТАЦІЯ ПРИЛАДУ (демонстрація дослідів за його допомогою)

Після виготовлення комплекту доцільно провести презентацію для всіх учнів класу, на якій гуртківці зможуть пояснити переваги приладу та продемонструвати його.

Вважаємо, що створення шкільних гуртків з виготовлення саморобних приладів є корисним як для вчителя, так і для учнів. Наше дослідження варто продовжити у напрямку розробки методичного забезпечення до їх роботи.

Література:

1. Коробова І.В. Про підготовку учителів до застосування саморобних приладів у фізичному експерименті //Матеріали Всеукраїнської конференції “Уніфікація природничо-математичної освіти в контексті європейського виміру” /Наук. Редактор Юзбашева Г.С. – Херсон: Айлант. – 2007. – Вип. 10. – С.258-261.
2. Методика навчання фізики в середній школі (Загальні питання) Конспект лекцій //Савченко В.Ф., Бойко М.П. та інш. – Чернігів: ЧДПУ, 2003. – 100 с.
3. Якименко І.М. Конструювання саморобних приладів з фізики. Посібник для вчителя. - К.: Радянська школа, 1973. - 150 с.